

זוד הירש

לע"נ סבי

ר' אברהם הכהן הירש ז"ל

ר' פנחס פיקסלר ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

כניסת כהן לבית שיש בו גוסס

נזיר (מ"ג ע"א): "ת"ר להחלו (ויקרא כ"א ד') - עד שעה שימות, רבי אומר "לא יטמא להם במותם" (במדבר ו' ז') - עד שימות, מאי בינייהו, אמר ר' יוחנן משמעות דורשין איכא בינייהו. ריש לקיש אמר גוסס איכא בינייהו, למאן דאמר מלהחלו אפילו גוסס, למ"ד במותם - עד שימות אין, גוסס לא... מיתבי "אדם אינו מטמא אלא עד שתצא נפשו ואפילו מגויד ואפילו גוסס" (אהלות פ"א מ"ו) ולמ"ד מלהחלו הא קתני דאינו מטמא?! לענין טמוי עד דנפקא נפשיה, לענין אתחולי הא איתחיל" עכ"ל הגמ'. ובתוס' שם בסוף העמוד (ד"ה ומהכא) כתבו: "ומהכא שמעינן דכהן אינו מוזהר על הגוסס, דקיי"ל כר' יוחנן לגבי ר"ל [ומקודם הסבירו התוס' (בד"ה אמר רבי יוחנן) שלר' יוחנן האומר משמעות דורשין איכא בינייהו - 'האי ממעיט מגוייד וגוסס מלהחלו והאי מבמותם', כלומר שלפי ר' יוחנן בין רבנן ובין רבי סוברים שאין הכהן מוזהר על הגוסס], ומיהו בה"ג גריס אביי במקום ר' יוחנן ורבא במקום ר"ל ולפ"ז הלכה כרבא לגבי דאביי, ולרבא פליגי רבי ורבנן ואית לן [וערובין מ"ו ע"ב] הלכה כבי מחבירו ולא מחביריו נמצא יהא כהן מוזהר על גוסס" עכ"ל.

בשו"ע יו"ד (סי' ש"ע ס"א) פסק המחבר: "גוסס וכו' אינם מטמאין עד שתצא נפשם, ומ"מ אסור ליכנס לבית שיש בו גוסס". ובהגהת הרמ"א שם: "ויש מתירין, וטוב להחמיר". וזו לשון הש"ך (סק"ג) בהסברת פסק המחבר שאסור להיכנס לבית שיש בו גוסס: "פירוש אע"פ שטומאה אין כאן - חילול יש כאן". ויעויין בבאור הגר"א שצ"ע כמקור גם לדברי המחבר המחמיר וגם לדברי הרמ"א שיש מתירין את דברי התוס' שהבאנו לעיל (והיינו דהמחבר נוקט כגירסת בה"ג, ומה שצ"ע הרמ"א שיש מתירין היינו לפי הגירסה לפנינו בגמ', שהיא גירסת תוספות). והנה הך גדר דחילול אף ללא טומאה, פירש רש"י¹ (נזיר מ"ג ע"א ד"ה ור"ל אמר") דהיינו מכוון שרוב גוססים למיתה ואין הכהן יודע מתי ימות א"כ יש עליו כבר עכשיו איסור להיכנס - שמחלל את עצמו. ודבריו לכאורה קצת חידוש, דהיה אפשר לפרש דאיסור חילול הוא איסור עצמי דילפינן מ"להחלו ללא קשר לחשש שמא יטמא.

ונראה להביא ראיה גדולה לשיטת "רש"י" זו, מתחילת מס' שמחות דאיתא התם: "ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים וגו' (שמות י"ב כ"ט), וכתב כי

1. כבר כתבו שהמפרש לנזיר אינו רש"י, יעוין גליון הש"ס לגרע"א ריש נזיר, וגליוני הש"ס לגר"י ענגיל זצ"ל שם.

לי כל בכור וגו' **ביום** הכותי כל בכור וגו' (במדבר ח' י"ז), א"ר יוחנן אע"פ שהכה אותם מכת מות בחצי הלילה, היתה נפשם מפרפרת בהם עד הבוקר. משל הדיוט אומר נתת פת לנער הודע את אמו², כך הקב"ה אמר מי מודיע לבני במיתה המשנקה הזאת ששונאיהם היאך מתים בה, אלא תשמור נפשותם עד הבוקר כדי שיראו בני ששונאיהם עכ"ל. ומיד לאחר מכן מתחילה הלכה א' "הגוסס הרי הוא כחי לכל דבר" וכו'. והקשה בפירושו נחלת יעקב מאי שיאטיה דהאי דרשה לתחילת מס' שמחות כיון דאין בה נפקותא לענין דינא. ותירץ: "וג"ל ליישב דמן דרשה זאת יש סמך וראיה להתחלת מסכת זו. והוא ע"פ גמרא דסנהדרין דף ל"ט ע"א שאל האי מינא לר' אבהו אלהיכם כהן הוא דכתיב "ויקחו לי תרומה", כי קבר למשה במאי טבל, וכ"ת במיא הא כתיב מי מדד בשעלו מים. א"ל בנורא דכתיב כי הנה ה' באש יבא. ומי סלקא טבילותא, "אל אדרבה עיקר טבילותא בנורא הוא דכתיב כל אשר לא יבא באש תעבירו במים. ע"ש פרש"י. וכתבו תוספות הא לא קשה ליה היאך נטמא, דישראל נקראו בניס למקום, ע"כ. ולפ"ז יש להקשות גבי מכת בכורים דכתיב וה' הכה כל בכור שהוא בעצמו ובכבודו המית אותם כדרשות המגיד³ אני ה' ולא השליח, א"כ קשה קושית תוס' היאך טימא עצמו, וע"ז לא שייך תירוץ תוספות. אמנם אי אמרינן דגוסס הוי כחי לכל דבר א"כ לק"מ כיון דמכת רומיא דהני קראי מוכח דהקב"ה שוויה גוססים א"כ לק"מ קושית תוספות דהרי לא טימא (=נטמא) להן במותן. ומעתה מקושר ומחובר הדק היטב דרשה זו להתחלת המסכת כיון דהתחיל במסכת זו "הגוסס הרי הוא כחי לכל דבר" וקשה מנ"ל הא, לכן הקדים דרשה זו דמוכח מרומיא דקראו דהקב"ה שוויה גוססים א"כ מוכח דגוסס הוי כחי דאם לא כן תקשה קושית תוס' היאך טימא להן אלא על כרחך דגוסס הוי כחי. עכ"ל הנחלת יעקב. ולכאורה דבריו סתומים דהא רוב הפוסקים הסכימו דאסור לכהן להיכנס לבית שיש בו גוסס, וכדהביא הנחלת יעקב עצמו בריש הלכה א', וא"כ עדיין קשה כיצד עשאם הקב"ה גוססים?! אמנם לפי הסבר "רש"י" הדבר ברור, דכל האיסור להיכנס לבית שיש בו גוסס הוא משום דרוב גוססים למיתה ואין הכהן יודע מתי ימות ולכן יש עליו איסור חילול, משא"כ בקב"ה שיודע כמובן מתי ימותו וממילא לא שייך בו איסור חילול, דגם כהן בשר ודם לו יצוייר שהיה יודע בודאות שהגוסס לא ימות כל זמן שהוא ישהה בביתו - היה מותר לו להיכנס לביתו.

אחר הדברים האלה יש לכאורה מקום עיון אמאי בגמרא חולין (י"א). כד דייקנין "מנא הא מילתא דאמור רבנן זיל בתר רובא", לא הביאה הגמ' ראה מהך ד"להחלו" דאזלינן בתר רובא, דאם "להחלו" אליבא דרבנן בניזיר (מ"ג). בא ללמד שלא יכנס כהן באוהל הגוסס, וכל הסיבה לזה הוא כדפירש "רש"י" שם משום דרוב גוססים למיתה, א"כ מהכא שמעינן דאזלינן בתר רובא. ולמה לא הובא זאת בגמ' דחולין⁴?

ולולא דמסתפינא אמינא דהך "להחלו" דדרשי רבנן אסמכתא בעלמא היא,

2. לא ידעתו למה קורה משל הדיוט, והם דברי רשב"ג בשבת י' ע"ב וביצה ט"ז ע"א. ולע"ע לא מצאתי מי שיעיר בזה וצ"ע. שו"ר ברש"י במדבר פרק כ"א פסוק ט"ז וגם שם צ"ע.

3. בהגדה של פסח.

4. כך מצינו בספרי האחרונים שהקשו מכמה וכמה מקומות שאפשר ללמוד מהם דאזלינן בתר רובא, מדוע לא הביאתם הגמרא בחולין. יעויין למשל בספר תורתך - שעשועי לאדמו"ר מגור שליט"א פר' פנחס ע"מ קי"ח.

והאיסור הוא **מדרבנן**. ולכן לא מוכיחה הגמרא בחולין מכאן **דמדאורייתא** אזלינן בתר רובא⁵.

ונראה להביא קצת ראיה לדברינו דאיסור כניסת כהן לבית גוסס מדרבנן הוא. דהנה הספרי בסוף פר' בלק מונה שנים עשר ניסים שנעשו לפנחס כשהרג את זמרי וכזבי, וביניהם "נס אחד עשר, שימר הקב"ה רוחותיהם שלא ימותו ויטמא פנחס", וכן הוא בבמדב"ר פר' כ' אות כ"ה, ובתרגום יוב"ע ובילקוט שמעוני סוף בלק יעוי"ש, ובדעת זקנים מבעה"ת פר' פנחס פרק כ"ה פס' י"ג הביאו קושית העולם היאך הרג פנחס את זמרי ונטמא למת, וכתבו "ועוד י"ל דהניחו לזמרי גוסס ולא מת ממש, וגוסס אינו מטמא" עכ"ל. ואם נאמר שאיסור כניסה לבית גוסס דאורייתא א"כ מה גודל הנס שנעשה לפנחס שלא מתו, הלא מ"מ נעשו גוססים ועבר איסור, ונהו דאיסור טומאה למת חמור יותר, מ"מ לקרוא לזה נס דחוק קצת, וגם עדיין קשה קושית העולם היאך נכנס פנחס עם הגוסס באהל (ובתיוב"ע שם משמע שנכנס איתם בעוד אהלים של ישראל). אך אם נאמר שהאיסור בגוסס הוא מדרבנן ניחא.

אך יש להקשות על כך, שמצינו שגם ניסים כדי להנצל מטומאות **דרבנן** עשה הקב"ה לפנחס, והיינו הא דאיתא בספרי שם "נס עשירי שלא ירד מדמם על פינחס שלא יטמא" (כאשר נשא אותם ע"ג הרומח, יעויין שם בספרי ובשאר המקומות המצוינים לעיל), וכן הוא בבמדב"ר שם (בנס התשיעי), וכתב שם בפירוש מהרז"ו: "כתב המתנות כהונה שלא ילכלך ויטנף אותו, דקדק שהיו עדיין חיים ודם מן החי טהור⁶, אלא פי' שלא יטנף אותו. ויתכן שכוונת המדרש שהרי דם זה בא מן המקור שדקר אותה שם והוא טמא ומטמא עכ"פ **מדרבנן בעובדי כוכבים**..." עכ"ל המהרז"ו, חזינו שנעשה לפנחס נס להנצל מטומאה דרבנן. וראיתי בספר מירא דכיא מהג"ר מרדכי יפה שליזינגר שליט"א ריש פר' פנחס, שהביא מספר פני דוד לג"ר חיד"א זצ"ל ככל המחזה הנ"ל, הקושיה (של המתנות כהונה) בשם מהר"ח אלפאנדרי ז"ל, והתירוץ תירץ החיד"א ז"ל⁷. וכתב המירא דכיא שתירוץ זה אינו עולה יפה בלשון היוב"ע והילקוט שמעוני (וכן בלשון הספרי), שמשמע שם שגם דמו של זמרי נקרש ולא נפל על פנחס, ולפי תירוץ זה -

5. בגמ' נזיר שם (מ"ג, א) בסוגיא הקודמת לזאת שהבאנו לעיל, מנסה הגמרא למצוא מקרה ש"טומאה (-) טומאת מגע) וביאה (-) טומאת ביאה שלומדים מהפסוק (במדבר ו') "לא יבא", יעוי"ש, בגמ' בהדי הדדי קאתו", ולבסוף מעמידה הגמ' "מר בר רב אשי אמר כגון דעייל כשהוא גוסס ונפק נשמתיה אדיתיב, דטומאה וביאה בהדי הדדי קאתיין", והקרן - אורה נקט בהבנת סוגיה זו וגם בהמשך הגמרא (שהובאה לעיל בפתיחת דברינו) שאזהרת כהן לגוסס הוא דאורייתא יעוי"ש. אולם האורח מישור ווציין אליו בהגהות מהר"ב רישבורג על הגליון) כבר כתב על נוסחה זו שלפנינו בדברי מר בר רב אשי "כגון דעייל כשהוא גוסס - צ"ע דלקמן פלוגתא בזה או כהן אסור לכנס לבית הגוסס ואיך אמר כאן בפשיטות דעייל וכו' ובאמת בתוס' משמע שלא היה לפנינו גירסא זו, וגם א"צ לכוונת התירוץ רק שמת אחר שנכנס לשם ולא היה גוסס" עכ"ל האורח מישור. גם בספרי "ברכת ראש" מסיק על מילים אלו "ויותר נראה דלא גרסינן ליה וכן הוא בתוס' בסי" ודבר זה לא הועתק בהגהות הברכת ראש שנדפסו בשסי"ס, והועתקתי מגוף הספר ברכת ראש). וא"כ לפי האורח מישור והברכת ראש יתכנו דברינו.
6. יעויין איכ"ר ד, א בחידושי הרש"ש אות א' שתירוץ בכך שדם מן החי טהור, כיצד קבר ירמיהו את רביעיות הדם שיצאו מיאשיהו, כי מרש"י באיכה שם משמע שיצאו בעודנו בחיים ודם מן החי אינו מטמא.
7. במירא - דכיא לא הזכיר את מדרש רבה ומהרז"ו.

היה מספיק אם היה נקרש רק דמה היא בלבד. ולכן מתרץ מירא דכיא באופן אחר, דאם היה נוטף מדמם עליו ברגעיהם האחרונים, ואח"כ כאשר זרקם מעל הרומח וחבטם בקרקע ומתו ע"י החבטה, כדאיתא ביוב"ע (וכן במדב"ר), היה יכול להיות ניתז מדמם עליו בעת שכבר מתו, והיה אז הדם הזה מצטרף אל הדם שכבר נוטף עליו בהיותם עוד חיים, והיה פנחס מיטמא בטומאת דם תבושה **מדרבנן**, יעויין רמב"ם פ"ב דטור"מ הו"ג ובכס"מ שם (ובאנציקלופדיה תלמודית ערך דם תבושה). וגם לפי תירוץ זה חזינן דנעשה נס לפנחס להנצל מטומאה דרבנן. א"כ קשה בנס שלא מתו, הלא מ"מ אסור לו להיות באהל הגוסס, ואף אי נימא דהוא איסור דרבנן מ"מ קשה לפי כל הנ"ל שגם מטומאה דרבנן ניצל על פי נס.

אשר על כן נראה לומר בזה בס"ד, דהנה איתא בסנהדרין פ"ו ע"א: "סתם ספרי ר"ש וכולהו אליבא דר' עקיבא", ולגבי תיוב"ע יעויין שו"ת יד אפרים לגר"א בולוצר זצ"ל הי"ד ע"מ קצ"ד שמוכיח שלא יוב"ע חיבר תרגום זה על התורה, ומעלה השערה שרבי עקיבא חיברו או אחד מתלמידיו, כיון שמצינו כמה פעמים שתרגום זה אזיל בשיטת ר"ע. והנה ר"ע חייש למיעוטא מן התורה כדאיתא בבכורות דף כ' ע"ב גבי חלב אינו פוטר יעוי"ש. מעתה נראה דאם נאמר שאיסור הכניסה לאהל הגוסס אליבא דרבנן בנזיר מ"ג ע"א מדרבנן הוא וקרא ד"להחלו" אסמכתא בעלמא, ולא עלה על דעת אדם מעולם לומר זיהיה בזה איסור דאורייתא - יונח לנו שפיר דברי הספרי והתיוב"ע, דהם חיישי למיעוטא דגוססים דלאו למיתה ניהו, ואליבייהו רק ספק הוא אם ימות זה הגוסס, וספקא דרבנן לקולא, ולכן אין איסור בכניסה לאהל הגוסס לשיטתם, ולא דרשי לקרא ד"להחלו" כדרשי רבנן. משא"כ אם נימא דהאיסור אליבא דרבנן הוא מדאורייתא, א"כ גם אם נחוש למיעוטא ונימא דהוי ספק אם ימות, מ"מ ספיקא דאורייתא לחומרא, וא"כ גם אליבא דהספרי ותיוב"ע היה צריך להיות בזה איסור (עכ"פ מדרבנן אם הם נוקטים כשיטת הרמב"ם מדסד"א דלחומרא היינו מדרבנן כידוע, והרי כבר כתבנו דגם ניסים להנצל מטומאה דרבנן נעשו לפנחס) וא"כ לא יובן כיצד היה איתם באהל כאשר היו גוססים.

לפי דברינו עד כה יש לנו ראייה דכניסת כהן לאהל הגוסס איסור דרבנן הוא (אליבא דרבנן בנזיר שם).

אולם על הבמדב"ר עדיין יהיה קשה, דלא מצינו דגם הוא קאי בשיטה דחיישינן למיעוטא, וצ"ע.

וחשבתי לתרץ בדרך אחרת, דהספרי ובמדב"ר ותיוב"ע כולהו ס"ל דהנס היה שלא מתו וגם גוססים לא נהיו⁸ כדי שלא ישל פנחס גם באיסור דרבנן. (וממילא אין מכאן הוכחה שהוא איסור דרבנן דאפשר שהוא מדאורייתא כמובן). ודעת זקנים מבעה"ת הם לבדם כתבו במפורש דשוויניהו פנחס גוססים, והיינו דלשיטתייהו אזלי בנזיר מ"ג ע"א ד"ה "ומהכא", דלפי גירסתם שם בגמ' יוצא

8. דהגדרת גוסס מסוימת היא למקרים מסוימים, יעויין שו"ע חו"מ סי' רי"א ס"ב ואה"ע סי' קכ"א ס"ז, [ברור שבאורי מילים אלו שנדפסו בתוך לשון המחבר, אינם מהמחבר או מהרמ"א. וראיתי בהקדמת ספר שלמת אליהו ועל ביאור הגר"א לשו"ע הל' נדה, מאת הרב שלמה לוונטהל שליט"א, ירושלים תשנ"ב] שכתב שנדפסו לראשונה בויניציאה בשנת שנ"ח בלא איזכור שם מחברם. (ועוד ראייה לזה יעויין ביו"ד סי' שע"ב ס"א ובש"ך שם ס"ק א' ודו"ק. וכיוצא בזה הרבה). ערכין פ"א מ"ג בפיהמ"ש לרמב"ם, בתויו"ט ובתפארת ישראל.

שלהלכה אין איסור להיכנס לאהל הגוסס, כדהובאו דבריהם לעיל. ולפ"ז אין מכאן ראייה דאיסור דרבנן הוא, דלעולם אימא לך דאורייתא הוא, וכאן לא נעשו גוססים וכדכתיבנא.

ומ"מ אם כנים אנו בזה שהאיסור מדרבנן הוא וע"פ ההוכחה מגמ' חולין י"א ע"א הנ"ל, או ע"פ תרומתו הראשון בדעת הספרי ותיוב"ע, א"כ היה נראה לע"ד די"ש נפק"מ לדינא בזה. דהנה יעוין יו"ד סי' של"ט סעיף ד': "כיון שנטה אדם למות אין רשאי ליפרד ממנו כדי שלא תצא נפשו והוא יחידי". ובט"ז שם סק"ג: "מפני שהנפש משתוממת בשעה שיוצאה מן הגוף". ונראה שהלשון בבאר הגולה אות ז' יותר מתוקנת וכן איתא שם: "כל בו בשם הרב. וכתב שם שלא ימות בעגמת נפש מפני שהנפש משתוממת בשעה שהיא יוצאת מן הגוף והוא יחידי". ואולי כן יש להוסיף בט"ז. והנה בסי' ש"ע בש"ך ס"ק ד' כתב: "וקרוב הדבר לומר שא"צ לצאת כלל מבית שיש בו גוסס, דהכי משמע לישנא דאסור ליכנס לבית וכו' משמע דוקא ליכנס אסור. אלא שנכון להחמיר ולצאת כי מדברי המרדכי ושאר פוסקים משמע דאין חילוק". עכ"ל הש"ך. מעתה לפי דברינו שכל עיקר איסור כניסה לבית שיש בו גוסס הוא מדרבנן, ואם כבר נמצא בבית - עליו לצאת רק מטעם "נכון להחמיר" כש"ך הנ"ל, א"כ במקרה שהכהן נמצא לבדו עם הגוסס, שעומדות כאן לשיקול הד' הלכה דסי' של"ט סעיף ד' הנ"ל דאין רשאי להיפרד ממנו, ולעומתה ההלכה דצריך לצאת מבית הגוסס, היה נלע"ד לא להלכה ולא למעשה דאפשר שנאמר כאן שב ואל תעשה, ועדיף שישאר עם הגוסס ועד שיבוא מישהו שראוי להחליפו ואז ייצא⁹. ברור כמובן שהנידון כשאינו פיקוח נפש לגוסס אם ייצא הכהן, וכל המדובר רק מצד שלא תהא נפשו משתוממת, דגם בזה אנו דנים כאן לומר שישאר, אך אם יש ספק פיקוח נפש פשיטא שמחויב להשאר.

וקצת ראייה לזה נראה לע"ד מהרמ"א סי' שע"ב ס"א שהביא מתרומת הדשן שאם הכהן בבית הפרס או ארץ העמים¹⁰ שהיא טומאה דרבנן ילביש עצמו תחילה

9. משא"כ אם היינו אומרים שכהן מוזהר על הגוסס מדאורייתא א"כ אפשר דמהרדכי ושאר פוסקים שהביא הש"ך, שמשמע מלשונם שאין חילוק בין להיכנס ובין אם כבר נמצא - שחייב לצאת, סוברים שאף החיוב לצאת הוא מדאורייתא, וא"כ כיון שכתב הש"ך שנכון להחמיר - ודאי שגם במקרה שהכהן יחידי עם הגוסס היינו אומרים שייצא. אך לפי דברינו שעיקר האיסור הוא מדרבנן, א"כ גם לפי המרדכי אפשר ש"הם אמרו והם אמרו", דבמקרה שהוא יחידי עם הגוסס - ישאר.

10. הברייתא במס' ע"ז דף י"ג ע"א אומרת: "תניא, הולכין ליריד של עובדי כוכבים וכו' ואם היה כהן מיטמא בחוצה לארץ לדון ולערער עמהם... ומיטמא ללמוד תורה ולישא אשה, א"ר יהודה אימתי בזמן שאין מוצא ללמוד אבל בזמן שמוצא ללמוד אינו מיטמא, רבי יוסי אומר אפילו בזמן שמוצא ללמוד יטמא לפי שאין אדם זוכה ללמוד מכל, א"ר יוסי מעשה ביוסף הכהן שהלך אחר רבו לצידן ללמוד תורה. וא"ר יוחנן הלכה כר' יוסי. עכ"ל הגמ'. והנה יעוין ערובין דף מ"ז ע"ב שמובאת הד' גמרא דע"ז הנ"ל, ומקשה הגמרא למה צריך ר' יוחנן לומר דהלכה כר' יוסי, הרי ר' יוחנן עצמו קבע כלל ושם מ"ו ע"ב) "ר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי" ועונה הגמרא "אמר אביי איצטריך סד"א הני מילו במתני' אבל בברייתא אימא לא, קמ"ל". ולכאורה היה נראה לע"ד שאביי היה יכול לתרץ באופן אחר, ע"פ דברי חז"ל בתו"כ פר' אמור על הפסוק "לה יטמא", ירושלמי נזיר פ"ז ה"א, ומס' שמחות פ"ד, ונביאם כאן בנוסח המובא ברש"י קהלת ז', ט"ו): "מעשה ביוסף בן פנחס הכהן שעלתה לו נימא ברגלו, קראו לרופא לחתוך "רגלו" וכו' ועו"ש. וא"כ לכאורה היה מקום לחשוב שנענש בחולי ברגלו על שהלך לחו"ל והלכה כר' יהודה דבזמן שמוצא ללמוד אינו מיטמא ופשיטא שהיה מוצא ללמוד מדהביא ממנו ר' יוסי הוכחה

דגדול כבוד הבריות (אף כשיודע שנמצא בבית הפרס או ארץ העמים, משא"כ בטומאה דאורייתא יעוי"ש), וא"כ אפשר דגם כאן גדול כבוד הבריות של הגוסס שלא תשתומם נפשו וצריך להשאר עמו.

אולם שוב הדרנא בי כי ראיתי בספר עבודת הלוי (מהרה"ג שמואל צבי דב גלעד) סי' ט"ו שהביא מהריטב"א (ר"ה ט"ז) דאיסור דרבנן דאית ביה אסמכתא, חמיר טפי משאר איסורין דרבנן. ושכן כתב לדינא בשו"ת מהר"י מיניץ סי' ד. וא"כ גם כשנאמר שאיסור כניסת כהן לאהל הגוסס מדרבנן הוא, מ"מ כיון דאית ליה אסמכתא מ"להחלו", חמיר טפי מהך דאין רשאין להיפרד ממנו.

ומ"מ בודאי דאיכא נפקותות בהך דאזהרת כהן לגוסס מדרבנן תהיה. וכגון ספק. יה"ר שנזכה לקיום הנבואה "בלע המות לנצח, ומחה ה' אלוקים דמעה מעל כל פנים" בב"א.

דאף כשמוצא ללמוד יטמא, והקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה ויבמות קכ"א ע"ב, כהך דמצינו באסה שחלה ברגליו על שעשה אנגריא בת"ח יעויין סוטה י' ע"א ומלכים א' ט"ו פס' כ"ג ברד"ק, וא"כ ממחלתו יהא מוכח דכאן אין הלכה כר' יוסי, לכן קמ"ל ר' יוחנן דאף כאן הלכה כר' יוסי מחברו, דר' יוסי נימוקו עמו, והך דחלה יוסף הכהן ברגליו הוא לא בגלל דהלך אחר רבו לצידו. וקצת צ"ע אמאי לא פירש אביי כן.